

ДО
 Д-Р ВЕСЕЛИН БОЖКОВ
 КОМИСИЯ ЗА
 РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА
 ГР. София 1000, ул. „Гурко“ №6

Относно: Обществено обсъждане на Проекта на Решение на Комисията за регулиране на съобщенията и на анализа за определяне на пазар на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително пълн и съвместен необвързан достъп) в определено местоположение и на пазар на предоставяне на ширококолов достъп на едро, определяне на предприятия със значително въздействие върху съответния пазар и налагане на специфични задължения, приети с Решение №2364 от 3 декември 2008г. на Комисията за регулиране на съобщенията /КРС/

УВАЖАЕМИ ДОКТОР БОЖКОВ,

Във връзка с горепосочения проект на решение на КРС, публикуван за обществено обсъждане на интернет страницата на комисията, „Космо България Мобайл“ ЕАД Ви предоставя своето становище по него.

Приложение съгласно текста.

Суважение

Захариас Кочев
 Изпълнителен директор
 „Космо България Мобайл“ ЕАД

Комисия за регулиране на съобщенията	
Вх. №	12-01-809
Дата:	16.02.09

СТАНОВИЩЕ

на "Космо България Мобайл" ЕАД

Относно: Обществено обсъждане на проект на Решение на Комисията за регулиране на съобщенията за определяне на пазар на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително пълнен и съвместен необвързан достъп) в определено местоположение, като съответен пазар, подлежащ на ex ante регулиране и на пазар на предоставяне на ширококолов достъп на едро като съответен пазар, подлежащ на ex ante регулиране, анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция на съответните пазари, определяне на предприятия със значително въздействие върху съответните пазари и налагане на специфични задължения на тези предприятия, приет с Решение № 2364 от 3 декември 2008 г. на Комисията за регулиране на съобщенията.

УВАЖАЕМИ Д-Р БОЖКОВ,

Във връзка с провежданото обществено обсъждане на проект на Решение на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) за определяне на пазара на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително пълнен и съвместен необвързан достъп) в определено местоположение и на пазар на предоставяне на ширококолов достъп на едро, като съответни пазари, подлежащи на ex ante регулиране, анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция на съответните пазари, определяне на предприятия със значително въздействие върху съответните пазари и налагане на специфични задължения на тези предприятия, приет с Решение № 2364 от 3 декември 2008 г. на КРС (Проект на Решение), молим да вземете предвид позицията на "Космо България Мобайл" ЕАД, както следва:

С посочения по-горе Проект на Решение и с документа за определяне, анализ и оценка на пазарите на достъп до мрежова инфраструктура в определено местоположение и на пазар на предоставяне на ширококолов достъп на едро (Анализ), КРС установява, че на посочените пазари за предприятие със значително въздействие върху всеки един от тях е определена „Българска телекомуникационна компания“ АД (БТК).

При разглеждане на становището на "Космо България Мобайл" ЕАД по Проект на Решение и Анализа Ви молим да имате предвид, че настоящото изложение е насочено предимно към частта на проектите, отнасяща се до определяне на пазара на предоставяне на ширококолов достъп на едро. Позицията ни е обоснована от обстоятелството, че предложените от КРС мерки, спрямо предприятието, определено за такова със значително въздействие върху пазара на предоставяне на достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително пълнен и съвместен необвързан достъп) - БТК, не биха имали за следствие реално предоставяне на необвързан достъп до абонатната линия в рамките на времеви интервал до извършването на следващия анализ на този пазар. Видно от Анализа и към настоящия момент БТК предоставя пълнен и съвместен необвързан достъп до абонатната линия (local loop unbundling - LLU) въз основа на одобрено от КРС Типово предложение за необвързан достъп. Същевременно, въпреки сключените три договора с предприятия за предоставяне на необвързан достъп, все още няма реално предоставяне на такъв. Основната причина за

СТАНОВИЩЕ

на "Космо България Мобайл" ЕАД

Относно: Обществено обсъждане на проект на Решение на Комисията за регулиране на съобщенията за определяне на пазар на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително пълен и съвместен необвързан достъп) в определено местоположение, като съответен пазар, подлежащ на ex ante регулиране и на пазар на предоставяне на ширококолов достъп на едро като съответен пазар, подлежащ на ex ante регулиране, анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция на съответните пазари, определяне на предприятия със значително въздействие върху съответните пазари и налагане на специфични задължения на тези предприятия, приет с Решение № 2364 от 3 декември 2008 г. на Комисията за регулиране на съобщенията.

УВАЖАЕМИ Д-Р БОЖКОВ,

Във връзка с провежданото обществено обсъждане на проект на Решение на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) за определяне на пазара на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително пълен и съвместен необвързан достъп) в определено местоположение и на пазар на предоставяне на ширококолов достъп на едро, като съответни пазари, подлежащи на ex ante регулиране, анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция на съответните пазари, определяне на предприятия със значително въздействие върху съответните пазари и налагане на специфични задължения на тези предприятия, приет с Решение № 2364 от 3 декември 2008 г. на КРС (Проект на Решение), молим да вземете предвид позицията на "Космо България Мобайл" ЕАД, както следва:

С посочения по-горе Проект на Решение и с документа за определяне, анализ и оценка на пазарите на достъп до мрежова инфраструктура в определено местоположение и на пазар на предоставяне на ширококолов достъп на едро (Анализа), КРС установява, че на посочените пазари за предприятие със значително въздействие върху всеки един от тях е определена „Българска телекомуникационна компания“ АД (БТК).

При разглеждане на становището на "Космо България Мобайл" ЕАД по Проекта на Решение и Анализа Ви молим да имате предвид, че настоящото изложение е насочено предимно към частта на проектите, отнасяща се до определяне на пазара на предоставяне на ширококолов достъп на едро. Позицията ни е обоснована от обстоятелството, че предложените от КРС мерки, спрямо предприятието, определено за такова със значително въздействие върху пазара на предоставяне на достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително пълен и съвместен необвързан достъп) - БТК, не биха имали за следствие реално предоставяне на необвързан достъп до абонатната линия в рамките на времеви интервал до извършването на следващия анализ на този пазар. Видно от Анализа и към настоящия момент БТК предоставя пълен и съвместен необвързан достъп до абонатната линия (local loop unbundling - LLU) въз основа на одобрено от КРС Типово предложение за необвързан достъп. Същевременно, въпреки сключените три договора с предприятия за предоставяне на необвързан достъп, все още няма реално предоставяне на такъв. Основната причина за

тази ситуация е свързана със специфичния модел за реализация на необвързания достъп, а именно наличието на силна зависимост от промени в инфраструктурата на мрежата на историческото предприятие предоставящо достъпа, които могат да предизвикат чувствителни колебания в разходите на алтернативно предприятие и съответно да повлияят върху цената на дребно за предоставяне на услуги.

В този смисъл, като обща бележка към Проекта на Решение и Анализа по отношение на local loop unbundling Ви молим да отразите, че моделът за предоставяне на необвързан достъп от БТК не следва да бъде обвързан с конкретно техническо решение, посредством което БТК предоставя услуги на крайните си потребители. В допълнение считаме, че следва да бъде прецизиран именно обхватът на наложеното задължение за предоставяне на достъп до и ползване на необходимите мрежови елементи и/или средства и на задължението за прозрачност, като изрично се укаже, че местата с възможност за реализиране на необвързан достъп трябва бъдат ограничени само до онези сгради на БТК, в които има възможност за колокиране и предоставяне на backhaul услуга.

По отношение на широколентовия достъп е важно да се има предвид, че същият е приоритетно направление в политиката на Европейската Комисия в областта на електронните съобщения¹. В този смисъл негово развитие във времевия интервал до следващия пазарен анализ е от изключително значение, като се вземат предвид историческите и икономически особености в страната.

Отмененият Закон за далекосъобщенията (отм., ДВ, бр. 41 от 2007 г.), който беше приложен през голяма част от визирания в Анализа период от три години (2005 – 2007) предвиждаше, че предоставянето на електронни съобщителни услуги - достъп до Интернет, се извършва на свободен режим. Безспорно широколентовия достъп на едро е компонент на услугата достъп до Интернет на дребно. В този смисъл регистрацията по обща лицензия за пренос на данни без използване на ограничен ресурс – радиочестотен спектър, приложима към отменения закон, в определена степен беше доброволно.

Законът за електронните съобщения (ЗЕС) въведе уведомителен режим за осъществяването на електронните съобщения, които не се нуждаят от ограничен ресурс - спектър или номера. В кръга на тези услуги попада и предоставянето на услугата достъп до Интернет на дребно. Предвид обстоятелството, че разработването и приемането на подзаконовите актове по ЗЕС още време, прилагането на ЗЕС в неговата цялост за периода до края на 2007 г. беше затруднено. Правим тези исторически уточнения за да обърнем внимание върху факта, че информацията, на базата на която е извършен Анализа, е непълна. Така например във фиг. 12 на Анализа относно разпределението на абонатите по вид технология не е включен мобилният Интернет. Същевременно в Годишния доклад на КРС за 2007 г. е посочено, че приходите от мобилен Интернет възлизат на около 20 млн. лв. Не може да се приеме, че тези приходи са пренебрежими отчитайки общите приходи от предоставяне на широколентов достъп, а именно 142 млн. лв., видно от фиг. 17 от Анализа. В този смисъл липсата на информация за структура на приходите по вид технология е явна, като това не може да не се отразява на направените заключения.

¹ Communication setting out "A European Economic Recovery Plan" in response to the banking crisis and global economic downturn. The plan includes a proposal to dedicate €1bn in 2009/10 from the EU structural funds on broadband projects (COM(2008) 800 final)

На следващо място бихме искали да обърнем вниманието върху проучването Development of broadband Access in Europe², направено по поръчка на Европейската комисия, където по отношение на България е посочено, че поради отсъствие на информация, получена от оператори, са използвани оценки на трети страни. Безспорно липсата на информация, в т. ч. и на такава, предоставена от КРС в един подобен документ е изненадващо още повече съпоставено с представената на фиг. 16 от Анализа прогноза за броя на абонатите за ширококолов достъп до Интернет в България. В контекста на проучването, цитирано по-горе, графиките на фиг. 16 от Анализа се явяват силно дискуссионни. Меко казано странно изглежда предвиденото експлозивно нарастване на DSL абонатите едновременно със запазването на броя на абонатите, например за LAN достъпа за 6 годишен период, при положение че цените на услугите са съпоставими, а скоростите при LAN мрежите са многократно по-високи. Известно е, че скоростите при DSL достъпа изчерпват техническите възможности на съществуващата абонатна мрежа, а подмяната ѝ с оптическа изисква сериозни инвестиции.

Не може да не бъде отбелязано, че в Анализа много фрагментарно са посочени техническите характеристики на услугите. С изключение на DSL достъпа за всички останали технологии е посочен само един параметър – скорост в посока към абоната (download), който вероятно се отнася до национален трафик. Същевременно следва да се отчита, че много съществена, особено за бизнес абонатите, е обратната скорост (upload). В допълнение прави впечатление, че в Анализа липсват основни данни за техническите параметри на услугите при международен достъп до Интернет. Отсъствието на основни функционални характеристики на услугите не позволява да се определят различни потребителски профили и да се прогнозира тяхното участие в развитието на пазарите. Едновременно с това следва да се отбележи, че голяма част от предприятията, предоставящи ширококолов достъп, са посочили горните параметри на страниците си в Интернет. Горното води до извода, че Анализа и Проекта на Решение следва да бъдат преработени основно преди окончателното им приемане.

Конкретно по отношение на частта от Проекта на Решение и Анализа, свързани с ширококоловия (битстрийм) достъп на едро Ви молим да имате предвид следното:

Видно от Проекта на Решение и Анализа, КРС определя БТК като предприятие със значително въздействие на пазара на предоставяне на ширококолов достъп на едро като предвижда да бъдат продължени съществуващите и да бъдат наложени нови конкретни специфични задължения на БТК. Едно от задълженията е свързано с налагането на ценови ограничения при предоставянето на ширококолов (битстрийм) достъп на едро. КРС предлага до одобряване на разходоориентирани цени БТК да определя цените за битстрийм достъп чрез прилагане на методологията "retail minus".

На становище сме, че използването на методология "retail-minus" до известна степен излиза извън приложното поле на Закона за електронни съобщения (ЗЕС). Съгласно разпоредбата на чл. 220, ал. 1 от ЗЕС, КРС може да наложи ценови ограничения и изисквания за разходоориентираност по отношение на цените за достъп и взаимно свързване на предприятията със значително въздействие върху съответния пазар на едро. Същевременно в ал. 2 на цитираната разпоредба, изчерпателно са разписани методите, които КРС може да използва при налагане на ценови ограничения, а именно: ограничаване нарастването на цените на услугите до определен ценови праг (price cap); сравнителен анализ (benchmark) между

² Methodological report 2008 Survey, data as of 31 December 2007, made by Consulting

определените от предприятието цени и цените за същите услуги на сравними конкурентни пазари на други държави-членки на Европейския съюз, както и определяне на план за постепенно намаляване на цените (glide path) за определен период от време до достигане на предварително определено ниво. В тази връзка поради обстоятелството, че методологията "retail-minus" не е изрично законово регламентирана в цитираната разпоредба, предлагаме да бъде обмислен вариант за изменение на специфичното задължение с някой от посочените в чл. 220, ал. 2 методи. Същевременно би могло да се приеме, че прилагането на методологията "retail-minus" е възможно с оглед логическото и систематичното тълкуване на разпоредбите на Глава тринадесета от ЗЕС и по-конкретно връзката между разпоредбите на чл. 220, чл. 219, ал. 5 и ал. 6, както и чл. 221 от ЗЕС. БТК, съгласно проект на Решение, приет с Решение № 2307 от 20.11.2008 г. е определено за предприятие със значително въздействие върху пазари на достъп до обществена телефонна мрежа в определено местоположение (на дребно) и следователно в изпълнение на изискванията на закона следва да се задължи да не създава ценова преса. В този смисъл би могло да се приеме, че методологията "retail-minus" е подходяща мярка за постигане на целите по чл. 4 от ЗЕС. В случай, че "retail-minus" бъде наложено като вид ценови ограничения на БТК, моля да имате предвид, че задължението следва да бъде прецизирано. В анализа е посочено, че задължението „retail minus“ ще се прилага върху цените за месечен абонамент за битстрийм достъп до абонатната линия и еднократните цени за откриване на абонатна линия, както за съществуващите профили на услугите, така и за нови такива, при промоции и отстъпки, предлагани от БТК. Същевременно от детайлизирането на обхвата на задължението не може еднозначно да се направи извод маржът между кои цени точно е обект на това задължение.

В случай че и разбирането на КРС е, че това задължение е приложимо към маржът между цените на дребно и цените на едро за широколентов достъп, считаме че формирането на марж в размер на 30 % би бил предпоставка за развитието на разумен бизнес от страна на алтернативното предприятие, но само при условие, че са отчетени всички допълнителни разходи, произтичащи от специфични особености в техническата реализация на модела. На мнение сме, че при действащите цени³ на БТК за предоставяне на битстрийм достъп не би било възможно формирането на марж с размер на 30 %, като аргументите ни затова са следните:

От края на 2007 г. "Космо България Мобайл" ЕАД е в процес на преговори с БТК за сключване на договор, по силата на който БТК ще предоставя специфичен/битстрийм достъп на "Космо България Мобайл" ЕАД. Към настоящия момент, в рамките на преговорния процес, предлаганите от страна на БТК ценови предложения претърпяха няколко промени като безспорно еволюираха в посока на търсене на оптималното за бизнес интерес на алтернативните предприятия решение. За да може да бъде оценено доколко би бил налице ефект (печалба) от сключването на договор за специфичен/битстрийм достъп "Космо България Мобайл" ЕАД разработи и приложи ценови модел, чийто опорни точки са съпоставими с направените допускания от страна на КРС в рамките на Анализа, и по-конкретно във връзка с определянето на марж от 30 %, съгласно задължението за прилагане на методологията „retail minus“.

Опорните точки в приложния от "Космо България Мобайл" ЕАД ценови модел, който адаптираме съобразно направените от КРС допускания по отношение

³ През декември 2008 БТК предложи изменения в в договора за битстрийм достъп, съгласно които се намалява цената за проучване и откриване на абонатната линия от 18 лв. на 10 лв., както цената за еднократно активиране DSLAM порт от 116 лв. на 100 лв.

на броя на абонатите и продължителността на действие на сключените договори са посочени по-долу, както следва:

- ❖ Откриване на 30 точки на присъствие (points of presence);
- ❖ 4500 абоната на двугодишен договор (еднократните общи разходи за абонатна линия се разпределят за период от 18 месеца);
- ❖ използване на 1000 Mbit/s портове,
- ❖ дефиниране на 6 профила клиентски трафик за всеки един от тях;
- ❖ срок за реализиране на възвръщаемост на направените инвестиции - 48 месеца.

Съгласно направените допускания, разходите, които "Космо България Мобайл" ЕАД би заплатило на БТК за ползване на инфраструктурата на база на последното ревизирано предложение от декември 2008 г. са както следва:

1. Първоначални цени	В лева
Цена за техническо проучване на подадено заявление за ADSL PoP	5,000.00
Цена за предоставяне на оборудване за абонатен порт	450,000.00
Цена за откриване на MAN порт (30 бр.)	1,590.00
Цена за откриване на VLAN за всички профили на един порт	9,990.00
Цена за техническо проучване и откриване на абонатна линия	45,000.00
2. Месечни цени	
На абонатна линия (12.323 лв. за абонат - среднопретеглена в зависимост от това дали ADSL взела е в или извън MAN мрежа)	29,731.50
Цена за агрегиращ MAN порт, 1000 Mbps порт	3,606.00
Цена за VLAN	10,800.00
Общо месечни разходи	71,982.92
За абонатна линия	16.00
Отношение към цената на БТК за ADSL START	80%

Прилаганият от "Космо България Мобайл" ЕАД модел за оценка на ценовите предложения на БТК по договора за предоставяне на битстрийм достъп, ревизиран към месец декември 2008 г. не може практически да отчете една съставна компонента, включваща се в разходите и произтичаща от техническата реализация на предоставяне на битстрийм достъп. Тази компонента е осигуряването на свързаност от точката на взаимно свързване до точката на представяне на "Космо България Мобайл" ЕАД за реализация на битстрийм достъпа.

В тази връзка "Космо България Мобайл" ЕАД поддържа становището, че предвид обстоятелството, че цената на горепосочената компонента е обект на търговско договаряне, предварителното ѝ, макар и приблизително определяне е невъзможно. Към настоящия момент е налице липса на прозрачност на цената за свързаност от точката на взаимно свързване до точката на представяне, както и яснота по отношение на нейната структура. Налагане на задължение за прозрачност по отношение на начина на определянето ѝ ще предотврати потенциалната опасност тази предпоставка да създава условия за ценова преса (price squeeze) при договаряне за предоставяне на битстрийм достъп.

Във връзка с изложеното настоятелно Ви молим да обърнете внимание на факта, че регламентиране на цената на пренос на трафик от съответния локален MAN до който и да е център на БТК не се съдържа в Анализа. Това обстоятелство допълнително утежнява финансовите параметри за предоставяне на услуга на дребно. В този смисъл считаме, че регламентирането на тази цена следва да бъде отразено в Анализа и съответно в Проекта на Решение с оглед постигането на целите по чл. 4 от ЗЕС.

В допълнение към гореизложеното обръщаме внимание, че определеният съгласно направените по-горе изчисления марж, следва да бъде коригиран съответно с размера на всички онези разходи за алтернативно предприятие, които съпътстват предоставянето на всяка една услуга, базираща се мрежата на предприятие със значително въздействие върху пазара.

Във връзка с гореизложеното Ви молим да отчетете при формиране на окончателно становище на КРС по Проекта на Решение следното:

Прилагайки ценовия модел, разработен от "Космо България Мобайл" ЕАД и отчитайки последното ценово предложение на БТК от месец декември 2008 г. става ясно, че все още не е възможно формиране на марж, който да позволи на "Космо България Мобайл" ЕАД да покрие разходите си за предоставяне на услуга на дребно и да реализира приемлива норма на печалба.

Аргумент в полза на горните твърдения може да бъде извлечен и от самия Анализ, съгласно който алтернативното предприятие "Орбител" ЕАД стартира предоставянето на услуги за достъп до Интернет на база DSL технологията за бизнес клиенти, считано от 14.06.2008 г. От направеното сравнение на предлаганите пакети от "Орбител" ЕАД и от БТК, съдържащи услугата ADSL, е видно, че единствената разлика между офертите на двете компании е в цената на дребно за инженерно инсталиране, която в случая на предлагания от "Орбител" ЕАД пакет е с 20 % пониска от същата, приложима от БТК. Тук е мястото да отбележим, че формирането на цената за инженерно инсталиране в предлагания от "Орбител" ЕАД пакет не произтича от скъпчения с БТК договор за битстрийм достъп на едро. Пазарната логика налага "Орбител" ЕАД или което и да е алтернативно предприятие да следва агресивно поведение при предлагането на съответна услуга, която до скоро е била изцяло привилегия на историческия оператор. Подобно поведение следва да намери отражение най-малко в цените на предоставяне на съответната услуга на дребно.

Наличието на идентични цени на услугите в предлаганите DSL пакети от "Орбител" ЕАД и от БТК, както и дефинирането на бизнес потребителите като целева група по отношение на предоставяне на DSL пакети от страна "Орбител" ЕАД, може да бъде тълкувано единствено като липса на възможност да бъде формиран марж, който да позволи покриване на разходите и реализиране на приемлива печалба от алтернативно предприятие.

Предвид изложеното предлагаме КРС, да ревизира размера на маржа между цените на едро и цените на дребно за предоставяне на битстрийм достъп, в случай че бъде приложена методологията "retail minus" или да бъдат наложени адекватни ценови ограничения на цените на едро, които да създадат предпоставки за развитието на разумен бизнес от страна на алтернативно предприятие.